

číslo 2 ■ 2017 ■ 16. ročník ■ cena 3,30 € (100,- Kč)

História

REVUE O DEJINÁCH SPOLOČNOSTI

**Koniec obdobia chaosu • Hákový kríž v Svätej zemi • Vražda
nenávideného zradcu • Zázrak z Walesu • Tajomstvá herbárov**

KNIŽNÍ KULTURA 19. STOLETÍ

ODBORNÁ KONFERENCE

MÍSTO KONÁNÍ: JINDŘICHŮV HRADEC

DATUM KONÁNÍ: 20. – 21. ZÁŘÍ 2017

KONFERENCI POŘÁDÁ MUZEUM JINDŘICHOHRADECKA
ZA PODPORY NÁRODNÍHO MUzea
A METODICKÉHO CENTRA PRO KNIŽNÍ KULTURU A LITERÁRNÍ MUzea
PŘI PAMÁTNÍKU NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ

NÁRODNÍ
MUZEUM

Konference je pořádána při příležitosti 220. výročí založení Landfrasovy tiskárny, největší mimopražské tiskárny 19. století. Volně navazuje na konferenci Tiskárny a tisky 19. století, která se konala v roce 1997.

Cílem letošního setkání je komplexně sledovat problematiku knižní kultury celého 19. století a rozvíjet mezioborovou spolupráci i spolupráci paměťových, akademických i vědeckých institucí. Sborník z konference se stane východiskem ke komplexnímu zpracování tématu.

ORGANIZAČNÍ VÝBOR:

PhDr. Štěpánka Běhalová, Ph.D., PhDr. Pavel Muchka, PhDr. Jaroslav Pikal

ODBORNÁ GARANCE:

PhDr. Štěpánka Běhalová, Ph.D., PhDr. Jaroslava Kašparová, Ph.D., Mgr. Alena Petruželková,
Mgr. Martin Sekera, Ph.D., Mag. Dr. Michael Wögerbauer

OKRUHY TÉMAT KONFERENCE KNIŽNÍ KULTURA 19. STOLETÍ:

- Časové a terminologické vymezení tématu, kniha a další typy tištěných médií
- Vnější podoba knih jako výsledek technického pokroku (tiskařské techniky, změna technologie tisku, výzdoba, knižní vazba)
- Produkce a distribuce knih v jejich ekonomické, politické a sociální souvztáznosti (nakladatelství, knižní obchod, cenzura)
- Kniha jako odraz společenských změn (autoři, literární žánry, média, jazyky, náboženská, vzdělávací a zábavná literatura)
- Čtenářství a vlastnictví knih, knihovny

Zaslání přihlášek přednášejících včetně anotace příspěvku: do 30. června 2017

Zaslání přihlášek účastníků konference: do 31. července 2017

Odevzdání příspěvků do sborníku: do 28. února 2018

Kontaktní adresa: behalova@mjh.cz

Obsah 2 / 2017

- 3 Miroslav Fabricius
Editoriál

- 4-9 **Putovanie dejinami**
Daniela Zhang Cziráková
Dynastia Sung

- 9-15 Denisa Nešťáková
Spoločnosť templárov v Palestíne

- 15-20 Karol R. Sorby
Operácia mušketier

- 21-26 Jakub Drábik
Pozoruhodný príbeh Lloyda Georgea

- 27-32 **Človek a doba**
Alexandra Lukáčová
Tajomstvá aristokratických herbárov

Prvá strana obálky:

Prezident USA Jimmy Carter, prvá dáma Rosalynn Carterová, egyptský prezident Anwar Sadat, pani Beginová a izraelský premiér Menachem Begin v Modrom salóniku Bieleho domu (september 1978)

Zdroj: Profimedia

- 33-37 Anna Falisová
Bakteriofágová terapia

- 38-42 Alžbeta Szomolaiová
Vražda „nenávideného zradcu Arabov“

- 43-45 **Názory – polemiky**
Robert Buček
Šlágre z Ultraphonu

- 46 **Prvotiny**
Michaela Čelinská
Briand-Kelloggov pakt

- 47 **Klenotnica slov**
Jana Skladaná
Umývate si nad niekým alebo niečím ruky?

- 48-49 **pêle-mêle**

Sedím vo vlaku na trati Praha – Bratislava. Kolesá vydávajú monotónny zvuk a nevdojak mi vsugerujú text skupiny Greenhorns: „Mně stačí, když slyším, jak ty pražce drncaj, djúdá, djúdá, djúdá, djúdá“ Ideálny čas na premýšľanie.

Blíži sa okrúhle výročie. Na budúci rok si pripomenieme sto rokov od vzniku Československa. Určite sa stretneme so záľahou článkov: oslavných – vyzdvihujúcich starostlivosť staršieho brata o slovenský národ i negatívne ladených – označujúcich Slovensko za kolóniu bohatšieho suseda. Vynechávam pritom súboje „slabomyseľnejšej“ časti našich spoluobčanov na jednej i druhej strane označujúcich tých druhých za „dráteníkov“, resp. modernejšie „čobolov“, resp. „neznabohov“, „kolotočiarov“, „švédov“, „pepíkov“ či jednoducho „Čechuňov“. Dúfajme, že najviac bude tých, ktorí sa racionálne, bez slz či krvi v očiach, zamyslia nad príčinami vzniku republiky, kladmi i zápormi spolužitia Slovákov, Čechov i národnostných menšín v tomto štátnom celku, ako aj príčinami rozpadu spoločného štátu.

Predchádzajúce dni som strávil v Národnom archíve Českej republiky. Príjemné prostredie, ochotní kolegovia archivári. Rovnako ako na Slovensku. Je tu však jeden podstatný rozdiel. Udelenie súhlasu žiadateľovi používať vlastné reprografické zariadenie na vyhotovenie kópií je v Českej republike bezplatné, zatiaľ čo v Národnom archíve SR musí zaplatiť 13,27 EUR za každý aj začatý deň, čo pri mesačnom výskume predstavuje okolo 300 EUR. Dá sa teda so zrejmosťou nadsádzkou konštatovať, že slovenskí bádatelia počas pobytu v Českej republike ruinujú rozpočet Českej republiky a zároveň v rámci domáceho výskumu dotujú rozpočet SR.

Pritom sa historikom pomerne často vytýka, že žijú z daní svojich spoluobčanov. V podstate to tak je. Rovnako je však na tom prezident, predseda vlády, ministri, poslanci a všetci zamestnanci štátneho i verejného sektora. Niektoré z týchto kategórií, a nemyslím tým bežných zamestnancov, však nebývajú postihované nezmyselnými nariadeniami, ale skôr využívajú rôzne výhody, nehovoriac o ich podstatne odlišných príjmoch.

Osobitnou kapitolou je porovnanie Klementína – Národnej knižnice Českej republiky s bratislavskou univerzitnou knižnicou. A opäť tu nejde o pracovníkov oboch inštitúcií. V Klementíne však aj za prebiehajúcej rozsiahlej rekonštrukcie sú nepochybne ďalej v digitalizácii fondov, majú dlhšie otváracie hodiny a zásadne odlišné zázemie knižnice. Je rozdiel či si dáte kávu z automatu lebo inú možnosť nemáte, ako je to bežné v Bratislave, alebo v bistre ako je to v prípade Klementína. Je rozdiel či sa stravujete priamo v priestoroch knižnice, kde si môžete vybrať z troch denných menu a širokého sortimentu tovaru charakteristického pre takýto typ zariadenia, za primerané ceny alebo, ako je to v univerzitnej knižnici, musíte opustiť jej priestory a najesť sa v okolitých reštauráciách, resp. nejete vôbec.

Pomaly sa blížíme k Bratislave. Je zaujímavé čo dokážu také železničné podvaly. Ešte prežiť opakujúci sa šok z prostredia bratislavskej stanice. No, aj tak som rád, že som doma.

Miroslav Fabricius